

ฝ่ายวิจัยธุรกิจ

15 สิงหาคม 2561

ประเด็นสำคัญ

- ตุรกีเผชิญวิกฤตค่าเงินครั้งรุนแรงหลังจากเงิน Lira อ่อนค่าลงแตะระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์
- เงิน Lira ยังถูกซ้ำเติมจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯ และตุรกี โดยประธานาธิบดีทรัมป์ของสหรัฐฯ ประกาศมาตรการเรียกเก็บภาษีนำเข้าเหล็กและอะลูมิเนียมจากตุรกีเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวที่ 50% และ 20% ตามลำดับ
- วิกฤตค่าเงิน Lira อาจส่งผลกระทบต่อตลาดการเงินยุโรป เนื่องจากประเทศเจ้าหนี้ของตุรกีส่วนใหญ่อยู่ในยุโรป โดยเฉพาะสเปนและฝรั่งเศส ซึ่งหากตุรกียังไม่สามารถดำเนินมาตรการเพื่อพยุงค่าเงิน อาจมีโอกาสมิถุนันด์ชำระหนี้ในระยะข้างหน้าได้

วิกฤตค่าเงินของตุรกี...ผลกระทบต่ออาจลุกลามและขยายเป็นวงกว้าง

ตุรกีกำลังเผชิญวิกฤตค่าเงินครั้งรุนแรง หลังจากเงิน Lira ของตุรกีเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ อ่อนค่าลงเกือบ 40% นับตั้งแต่ต้นปี 2561 ต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ โดยล่าสุดเงิน Lira ถูกซ้ำเติมอย่างรุนแรงจากการที่ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ของสหรัฐฯ ประกาศมาตรการเรียกเก็บภาษีนำเข้าเหล็กและอะลูมิเนียมจากตุรกีเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวจาก 25% เป็น 50% และจาก 10% เป็น 20% ตามลำดับ เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2561 ทำให้เงิน Lira เทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ อ่อนค่าลงถึง 14% ภายในวันเดียว เนื่องจากหลายฝ่ายกังวลว่าสถานการณ์ดังกล่าวจะลุกลามเป็นวิกฤตเศรษฐกิจ ประกอบกับตุรกีมีภาระหนี้ต่างประเทศค่อนข้างสูง ก่อให้เกิดความเสี่ยงที่ตุรกีอาจผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตรงต่อธนาคารและประเทศเจ้าหนี้ของตุรกีที่ใหญ่อยู่ในยุโรป วิกฤตค่าเงินของตุรกีในครั้งนี้จึงเป็นสถานการณ์ที่ต้องจับตามองอย่างใกล้ชิด เพราะผลกระทบต่ออาจลุกลามไปยังเศรษฐกิจยุโรปและโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

สหรัฐฯ vs ตุรกี ... ประเด็นทางการเมืองที่นำมาสู่มาตรการตอบโต้ทางเศรษฐกิจ

การประกาศขึ้นภาษีนำเข้าเหล็กและอะลูมิเนียมจากตุรกีของประธานาธิบดีทรัมป์นับเป็นมาตรการตอบโต้ทางเศรษฐกิจ โดยมีสาเหตุมาจากความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างสองประเทศ ซึ่งความขัดแย้งดังกล่าวเริ่มจากการที่ทางการตุรกีควบคุมตัวบาทหลวงชาวอเมริกันไว้ตั้งเดือนตุลาคม 2559 ในข้อหาสนับสนุนการก่อการร้ายและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อรัฐประหารที่ล้มเหลวในตุรกีเมื่อ 2 ปีก่อน ขณะที่ทางการสหรัฐฯ เรียกกรองให้มีการปล่อยตัวบาทหลวงคนดังกล่าวมาโดยตลอด แต่ถูกทางการตุรกีปฏิเสธ สหรัฐฯ จึงตอบโต้ด้วยการประกาศคว่ำบาตรรายบุคคลต่อรัฐมนตรีของตุรกี 2 ราย เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2561 รวมถึงการอายัดทรัพย์สินของรัฐมนตรีทั้งสองรายในสหรัฐฯ และห้ามชาวสหรัฐฯ ทำธุรกรรมด้วย จนกระทั่งเริ่มใช้มาตรการตอบโต้ทางเศรษฐกิจด้วยการขึ้นภาษีนำเข้าในลำดับถัดมา

ผลกระทบจากการขึ้นภาษีนำเข้าเหล็กและอะลูมิเนียมจากตุรกี

เศรษฐกิจตุรกีมีแนวโน้มได้รับผลกระทบจากมาตรการดังกล่าว เนื่องจากตุรกีเป็นประเทศผู้ส่งออกเหล็กรายใหญ่อันดับ 8 ของโลก โดยเหล็กเป็นสินค้าส่งออกสำคัญอันดับ 4 ของตุรกี ในปี 2560 สร้างรายได้ถึง 11.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือคิดเป็นสัดส่วน 7.3% ของมูลค่าส่งออกทั้งหมดของตุรกี โดยสหรัฐฯ เป็นตลาดส่งออกเหล็กและอะลูมิเนียมสำคัญที่สุดของตุรกี ที่มีมูลค่า 1.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือราว 10% ของมูลค่าส่งออกทั้งหมดของตุรกี ดังนั้นมาตรการดังกล่าวของสหรัฐฯ จึงน่าจะส่งผลกระทบต่อตุรกีอย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้

วิกฤตค่าเงิน Lira สะท้อนหลายปัญหาของตุรกี

เงิน Lira ของตุรกีอ่อนค่าลงต่อเนื่องตั้งแต่ธนาคารกลางสหรัฐฯ ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ย และทำให้เงินทุนไหลออกจากประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่รวมถึงตุรกีกลับไปสหรัฐฯ แต่สิ่งที่ทำให้ค่าเงิน Lira ประสบปัญหาหนักกว่าประเทศอื่น มาจากปัจจัยสำคัญ ได้แก่

• ปัญหาทางเศรษฐกิจ

- **ปัญหาอัตราเงินเฟ้อ** ตุรกีประสบปัญหาอัตราเงินเฟ้ออย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2560 ซึ่งรัฐบาลตุรกีไม่สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ จนกระทั่งล่าสุดอัตราเงินเฟ้อในเดือนกรกฎาคม 2561 ปรับขึ้นสูงถึง 15.9% สูงสุดในรอบ 14 ปี
- **ปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด** ตุรกีขาดดุลบัญชีเดินสะพัด 5.6% ของ GDP ในปี 2560 และคาดว่าจะขาดดุลเพิ่มขึ้นต่อเนื่องเป็น 6.7% ต่อ GDP ในปี 2561

ค่าเงิน Lira เทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ อ่อนค่ามากที่สุดเป็นประวัติการณ์

ที่มา : www.tradingeconomics.com

อัตราเงินเฟ้อของตุรกีเพิ่มขึ้นแตะระดับสูงสุดในรอบ 14 ปี

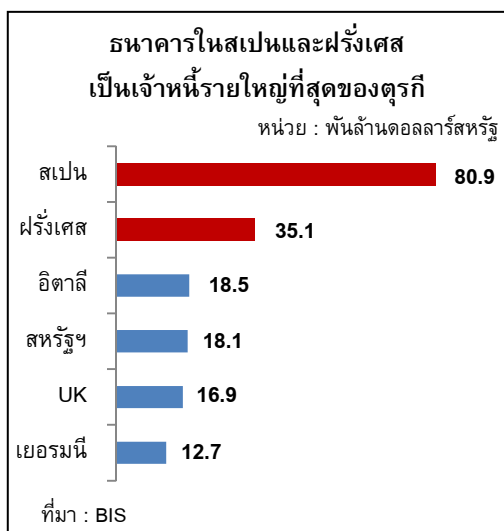

ที่มา : www.tradingeconomics.com

— ปัญหาหนี้ต่างประเทศ ยอดหนี้ต่างประเทศต่อ GDP ของตุรกีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 53.3% ในปี 2560 เป็น 59.3% ในปี 2561 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูง โดยส่วนใหญ่เป็นการกู้ยืมระยะสั้น ซึ่งการที่เงิน Lira อ่อนค่าลง ยิ่งทำให้ต้นทุนการชำระหนี้ของตุรกีปรับสูงขึ้นตามกัน

- **ปัญหาแนวทางการบริหารประเทศของรัฐบาลตุรกีที่ขาดประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ** ประธานาธิบดี Erdogan ของตุรกี นิยมใช้แนวนโยบายแบบประชานิยม และมีการแทรกแซงการบริหารนโยบายการเงินของธนาคารกลางตุรกี ทำให้ธนาคารกลางตุรกีไม่สามารถปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยเพื่อแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อได้ ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อยังคงอยู่ในระดับสูง อีกทั้งแนวนโยบายดังกล่าวยังทำให้นักลงทุนขาดความเชื่อมั่นในทิศทางเศรษฐกิจของตุรกี นอกจากนี้ ประเด็นหนึ่งที่ต้องติดตาม คือ หากเศรษฐกิจตุรกีประสบปัญหารุนแรง ประธานาธิบดี Erdogan จะขอรับความช่วยเหลือจาก IMF หรือไม่ ขณะที่นักวิเคราะห์ส่วนหนึ่งมองว่าประธานาธิบดี Erdogan อาจไม่ขอรับความช่วยเหลือดังกล่าว เนื่องจากประธานาธิบดี Erdogan มีแนวคิดต่อต้านการพึ่งพา IMF อยู่แล้ว ขณะที่มาตรการรัดเข็มขัดที่มาพร้อมความช่วยเหลือของ IMF ก็เป็นแนวทางที่ขัดกับแนวทางบริหารประเทศแบบประชานิยม

จับตาผลกระทบในวงกว้าง

- **วิกฤตค่าเงิน Lira อาจลุกลามสู่ตลาดยุโรป** การกู้ยืมระยะสั้นของตุรกีจากต่างประเทศส่วนใหญ่มาจากธนาคารในยุโรป ซึ่งเงิน Lira ที่อ่อนค่าลงอาจทำให้ภาคธุรกิจของตุรกีผิदनัดชำระหนี้ โดยความกังวลของนักลงทุนสะท้อนได้จากข้อมูล Credit Default Swaps (CDS) ระยะ 5 ปีของตุรกี ที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นและระดับเดียวกับในช่วงที่เกิดวิกฤต Hamburger ในปี 2551 ทั้งนี้ ธนาคารต่างประเทศที่เป็นเจ้าหนี้สำคัญของตุรกี ได้แก่ ธนาคารในสเปนและธนาคารฝรั่งเศส ด้วยวงเงินสูงถึง 80.9 และ 35.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ ขณะที่ธนาคารรายใหญ่ในยุโรปหลายแห่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของธนาคารในตุรกี อาทิ ธนาคาร BBVA ของสเปน ถือหุ้นราว 50% ในธนาคาร Garanti Bank ของตุรกี ธนาคาร BNP Paribas ของฝรั่งเศส ถือหุ้น 72.5% ในธนาคาร TEB ของตุรกี และธนาคาร UniCredit ของอิตาลี ถือหุ้น 41% ในธนาคาร Yapi Kredi Bank ของตุรกี นอกจากนี้ ธนาคารทั้งสามแห่งยังถือครองพันธบัตรรัฐบาลตุรกีในระดับสูง รวมถึงธนาคารยุโรปรายใหญ่อื่นๆ ที่มีธุรกรรมในตุรกี อาทิ ธนาคาร HSBC และธนาคาร Citi เป็นต้น ซึ่งอาจจะได้รับผลกระทบเช่นกัน
- **วิกฤตค่าเงินตุรกีสร้างความกังวลให้กับประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่อื่น** อาทิ รัสเซีย แอฟริกาใต้ อินโดนีเซีย และอินเดีย ซึ่งส่วนใหญ่มีปัญหาทางเศรษฐกิจคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ปัญหาขาดดุลบัญชีเดินสะพัด ปัญหาเงินเฟ้อ และปัญหาหนี้ต่างประเทศ สะท้อนได้จากสกุลเงินของประเทศกลุ่มดังกล่าวที่อ่อนค่าลงค่อนข้างมากเช่นเดียวกัน
- **ผลกระทบต่อไทย** นอกจากความผันผวนตาม Sentiment ของตลาดทุน และเงินบาทที่มีแนวโน้มอ่อนค่าตามสกุลเงินในภูมิภาค มีความเป็นไปได้ที่การส่งออกจากไทยไปตุรกีจะชะลอตัวในระยะข้างหน้า เนื่องจากเงิน Lira ที่อ่อนค่าลงอย่างรุนแรง ทำให้ผู้นำเข้าในตุรกีอาจชะลอการนำเข้าสินค้า อย่างไรก็ตาม ผลกระทบต่อภาคการผลิตของไทยในภาพรวมคาดว่าจะอยู่ในวงจำกัด เนื่องจากไทยและตุรกีมีการเชื่อมโยงทางการค้าและการลงทุนที่ไม่สูงมากนัก ทั้งนี้ ตุรกีเป็นคู่ค้าสำคัญอันดับ 37 ของไทย ขณะที่มูลค่าการค้าระหว่างไทยและตุรกีมีสัดส่วนเพียง 0.3% ของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศทั้งหมดของไทย โดยสินค้าส่งออกสำคัญของไทยไปตุรกี ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องปรับอากาศ และส่วนประกอบ เส้นใยประดิษฐ์ ยางพารา และผลิตภัณฑ์ยาง